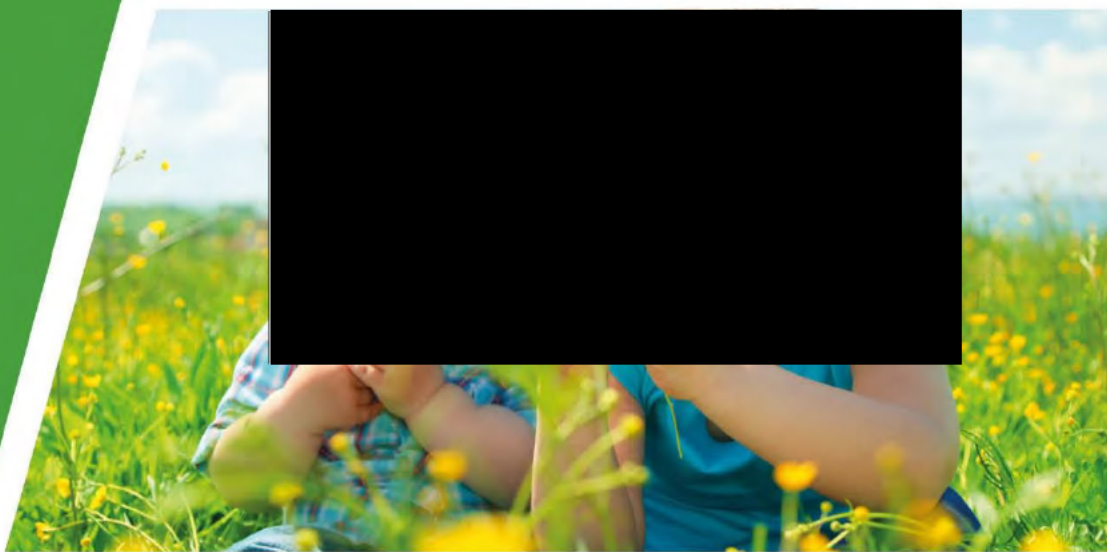

Projectplan ontheffing Wet natuurbescherming

Edisonstraat te Zevenaar

P05181

Versie: 1.0

Colofon		
Titel	Projectplan Ontheffing Wet Natuurbescherming Edisonstraat te Zevenaar	
Projectcode	P05181	
Versie:	1.0	
Datum	22-12-2023	
Opdrachtgever	Gemeente Zevenaar Kerkstraat 27 6901 AA te Zevenaar	
Uitvoerder		
	GRAS Advies bv	
	Bedrijvenpark Twente 412	Huismanstraat 6
	7602 KM Almelo	6851 GT Huissen
Email	ecologie@grasadvies.nl	
Website	https://grasadvies.nl/	
Contactpersoon		
Telefoon:	074 [REDACTED]	
Email:	[REDACTED]@grasadvies.nl	

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Huidige situatie en ontwikkeling	5
2.1	Huidige situatie	5
2.2	Toekomstige situatie	6
2.3	Werkzaamheden	7
3	Natuurwetgeving	8
4	Achtergrond van de inventarisatie	9
5	Resultaten van de inventarisatie	10
5.1	Hermelijn	10
6	Verbodsbepalingen	11
7	Maatregelen	12
7.1	Aanwezig leefgebied	12
7.2	Zorgplicht	14
8	Wettelijk belang en alternatievenafweging	15
9	Gunstige staat van instandhouding	16
10	Conclusies en aanbevelingen	17
11	Literatuur	18

Bijlagen

Bijlage 1: Ontwerptekening toekomstige ontwikkeling

Bijlage 2: Schets toekomstige ontwikkeling (inclusief oppervlakten vegetatie)

1 Inleiding

De gemeente Zevenaar is voornemens om aan de Edisonstraat te Zevenaar een fietspad te realiseren tussen de Didamseweg en Doesburgseweg in het verlengde van de Edisonstraat. Het betreft een snelfietsroute als onderdeel van een fietsroutenetwerk. De aanwezige bomen, struweel en kruidachtige vegetatie zullen daarbij worden verwijderd.

Bij dergelijke ruimtelijke ingrepen dient rekening gehouden te worden met beschermde gebieden, houtopstanden en plant- en diersoorten. De Wet natuurbescherming omvat de regelgeving betreffende deze soorten en gebieden. De Wet natuurbescherming is van kracht sinds januari 2017 en vervangt de drie oude wetten: 'Natuurbeschermingswet 1998', 'Boswet' en 'Flora- en Faunawet'. Doelstelling van de Wet natuurbescherming is bescherming van de biodiversiteit, decentralisatie van verantwoordelijkheden en vereenvoudiging van regelgeving.

Uit de resultaten van het verkennende onderzoek (quickscan) flora en fauna (GRAS Advies, 2023) blijkt dat in het projectgebied mogelijk kleine marterachtigen voorkomen. Op basis hiervan is besloten nader onderzoek naar deze soortgroep uit te voeren (GRAS Advies, 2023).

Hierbij is het gebruik van de locatie als (mogelijke) verblijfplaats, foerageergebied en migratieroute van hermelijn vastgesteld. Deze soort is beschermd onder de Wet natuurbescherming. Voor de uitvoering van de geplande activiteiten is een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

Doelstelling rapport

Dit projectplan bundelt de gegevens uit eerdere onderzoeken, beschrijft de mitigerende en compenserende maatregelen en geeft aan waar gegevens, werkzaamheden en maatregelen relevant zijn m.b.t. de aanvraag van een ontheffing op de Wet natuurbescherming.

GRAS Advies

GRAS Advies voert verkennende veldonderzoeken uit volgens de geldende soortprotocollen. De betrokken medewerkers van GRAS Advies zijn middels opleiding en ervaring bevoegd voor de verrichte werkzaamheden. Daarnaast is het project uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van GRAS Advies. Het kwaliteit managementsysteem van GRAS Advies is ISO NEN-EN-ISO 9001:2015 gecertificeerd.

2 Huidige situatie en ontwikkeling

2.1 Huidige situatie

Het projectgebied is gelegen in Zevenaar, provincie Gelderland. Het is gelegen in het buitengebied aan de rand van het industrieterrein. De omgeving bestaat uit gebouwen ten zuiden van het gebied en de A12 ten noorden, hiervan gescheiden door sportvelden.

De oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 3500 m². Afbeelding 2.1 toont een luchtfoto van het projectgebied inclusief begrenzing. Het gebied bevindt zich tussen de Didamseweg en Doesburgseweg. De inrichting van het projectgebied bestaat uit ca. 2 meter breed struweel met verschillende soorten struiken en een aantal bomen. Ook is reuzenberenklauw aanwezig binnen het projectgebied. Afbeelding 2.2 geeft een impressie van het projectgebied.

Afbeelding 2.1 Huidige situatie projectgebied.

Afbeelding 2.2: Impressie van het projectgebied (foto's uit quickscan rapportage, gemaakt buiten groeiseizoen).

2.2 Toekomstige situatie

De gemeente Zevenaar is voornemens om aan de Edisonstraat te Zevenaar een fietspad te realiseren tussen de Didamseweg en Doesburgseweg in het verlengde van de Edisonstraat. De aanwezige bomen, struweel en kruidachtige vegetatie zullen worden verwijderd. Naast het fietspad wordt een strook met struweel en een wadi met oevervegetatie gerealiseerd (Afbeelding 2.3 en Bijlage 1). De exacte planning van de uitvoering is nog niet bekend.

De ontheffing is aangevraagd voor de periode eind mei 2024 tot eind mei 2029. De werkzaamheden zullen in 2024/2025 plaats gaan vinden. De werktijden liggen tussen 7:00 en 17:00. De uitvoeringsduur zal maximaal 3 maanden duren. Er is geen sprake van fasering.

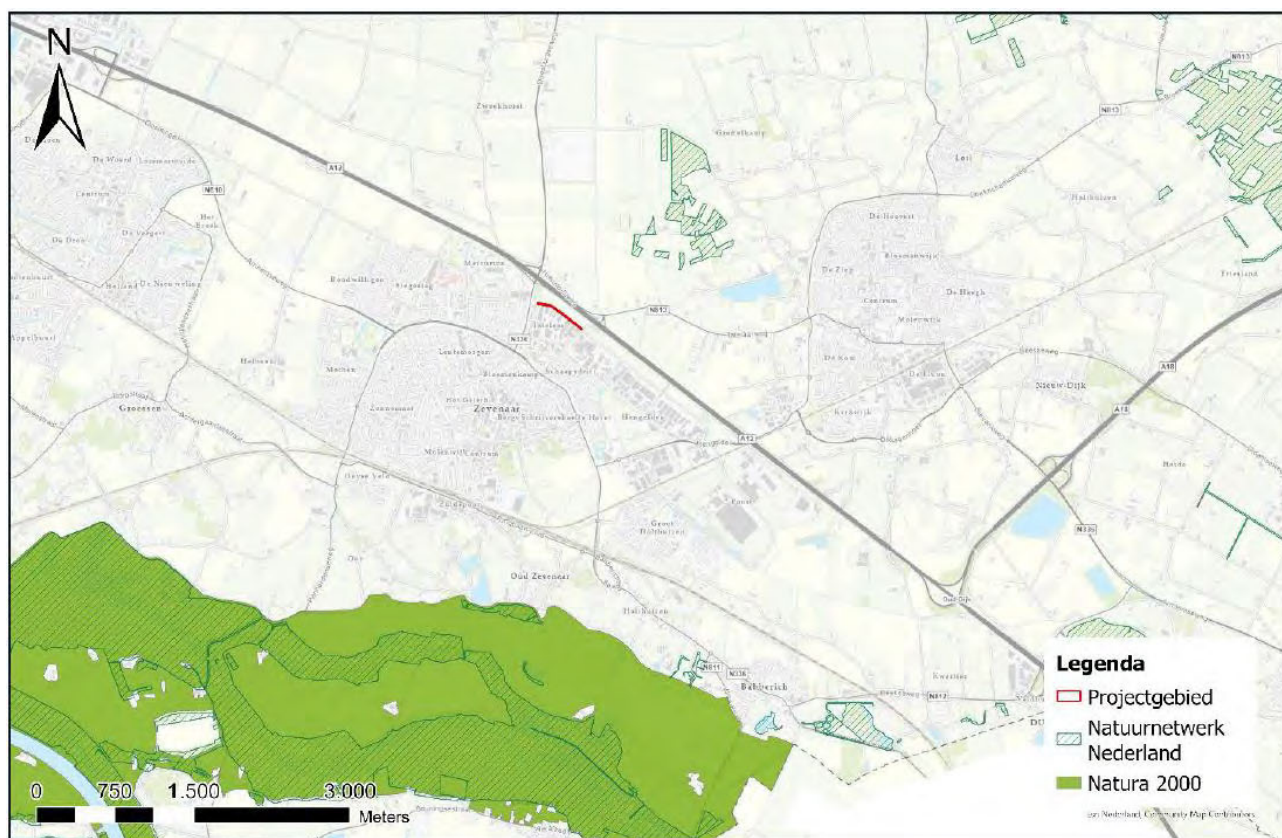
Projectcode: **P05181**
 Versie: **1.0**

3 Natuurwetgeving

Vanaf 1 januari 2017 is in Nederland de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. Met het van kracht worden van de nieuwe wet worden de provincies het bevoegd gezag. Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk (Ministerie van Economische Zaken) het bevoegd gezag. De Wet natuurbescherming bestaat uit drie onderdelen: de bescherming van soorten, de bescherming van Natura 2000-gebieden en de bescherming van bosopstanden. De bescherming van soorten is verdeeld in drie categorieën: soorten van de Vogelrichtlijn, soorten van de Habitatrichtlijn en overige soorten. Voor dit rapport is gewerkt met de actuele wettekst geldend vanaf 1 juli 2021 (<https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-07-01> geraadpleegd op 20-12-2023).

Het uitgevoerde verkennend en daarop volgende aanvullend onderzoek wijst uit dat er geen effect op beschermde gebieden (Natura 2000 of Natuurnetwerk Nederland) te verwachten is.

Gezien de grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (3 km) is een nadelig effect niet aannemelijk. De beide onderzoeken concluderen dat een effect op beschermde soorten wel mogelijk is. Er zijn geen bosopstanden op het terrein aanwezig, zodat geen effect op beschermde bosopstanden te verwachten is. In volgende hoofdstukken wordt nader ingegaan op de effecten op beschermde soorten.

Afbeelding 3.1 Ligging NNN (groen gestreept vlak) en het N2000 (groene vlakken) t.o.v. het projectgebied.

4 Achtergrond van de inventarisatie

De bij de inventarisatie gebruikte methode en technieken zijn beschreven in het rapport van het aanvullend onderzoek (GRAS Advies, 2023). Dit bouwt voort op de verkennende quickscan flora en fauna (GRAS Advies, 2023). Het aanvullend onderzoek is specifiek gericht op het vaststellen van de aanwezigheid van kleine marterachtigen. De aanwezigheid van deze soortgroepen kon op basis van de quickscan niet bij voorbaat uitgesloten worden.

Tijdens de veldbezoeken is specifiek geïnventariseerd op de aanwezigheid van kleine marterachtigen. In de volgende paragrafen wordt nader ingegaan op de gebruikte onderzoeksstrategieën. Functies van de hermelijn kunnen een negatief effect ondervinden van het uitvoeren van de ontwikkeling, hiervoor wordt een ontheffing aangevraagd. De onderzoeksmethodes, opnamemomenten en resultaten van de alle soortgroepen die in het verkennend onderzoek zijn genoemd, staan in detail beschreven in de rapportage aanvullend onderzoek. Dit projectplan focust enkel op de soorten waarvoor een ontheffing wordt aangevraagd.

5 Resultaten van de inventarisatie

5.1 Hermelijn

Bij veldbezoeken zijn de sporenbuizen en het beeldmateriaal van de wildcamera gecontroleerd op de aanwezigheid van kleine marterachtigen. Er zijn verschillende foto's gemaakt van een hermelijn binnen het projectgebied. Gezien de inrichting van het projectgebied en de aanwezige konijnenholen en houtstapels kan worden aangenomen dat er rust- of verblijfplaatsen van de hermelijn aanwezig zijn. De aanwezige vegetatie is onderdeel van een lijnachtig element wat tevens gebruikt kan worden als migratieroute. De aanwezige muizenholen geven tevens aan dat het projectgebied geschikt is als foerageergebied.

Effectenbeoordeling

Door de aanleg van het fietspad en bijbehorende werkzaamheden gaan de volgende functies tijdelijk verloren:

- Vaste rust- en verblijfplaatsen
- Foerageergebied
- Migratieroute

6 Verbodsbepalingen

In het projectgebied is het gebruik van de locatie als (mogelijke) verblijfplaats, foerageergebied en migratieroute van de hermelijn (*Mustela erminea*) vastgesteld. Uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden kan bij de volgende soorten leiden tot een overtreding van de verbodsbepalingen:

- Artikel 3.10 lid 1b voor de hermelijn (beschermingsregime overige soorten).

Andere beschermde soorten zijn tijdens het verkennend en aanvullend onderzoek niet aangetroffen en hun aanwezigheid is niet aannemelijk. De aanvraag voor ontheffing op de Wet natuurbescherming beperkt zich daarom tot de soort hermelijn.

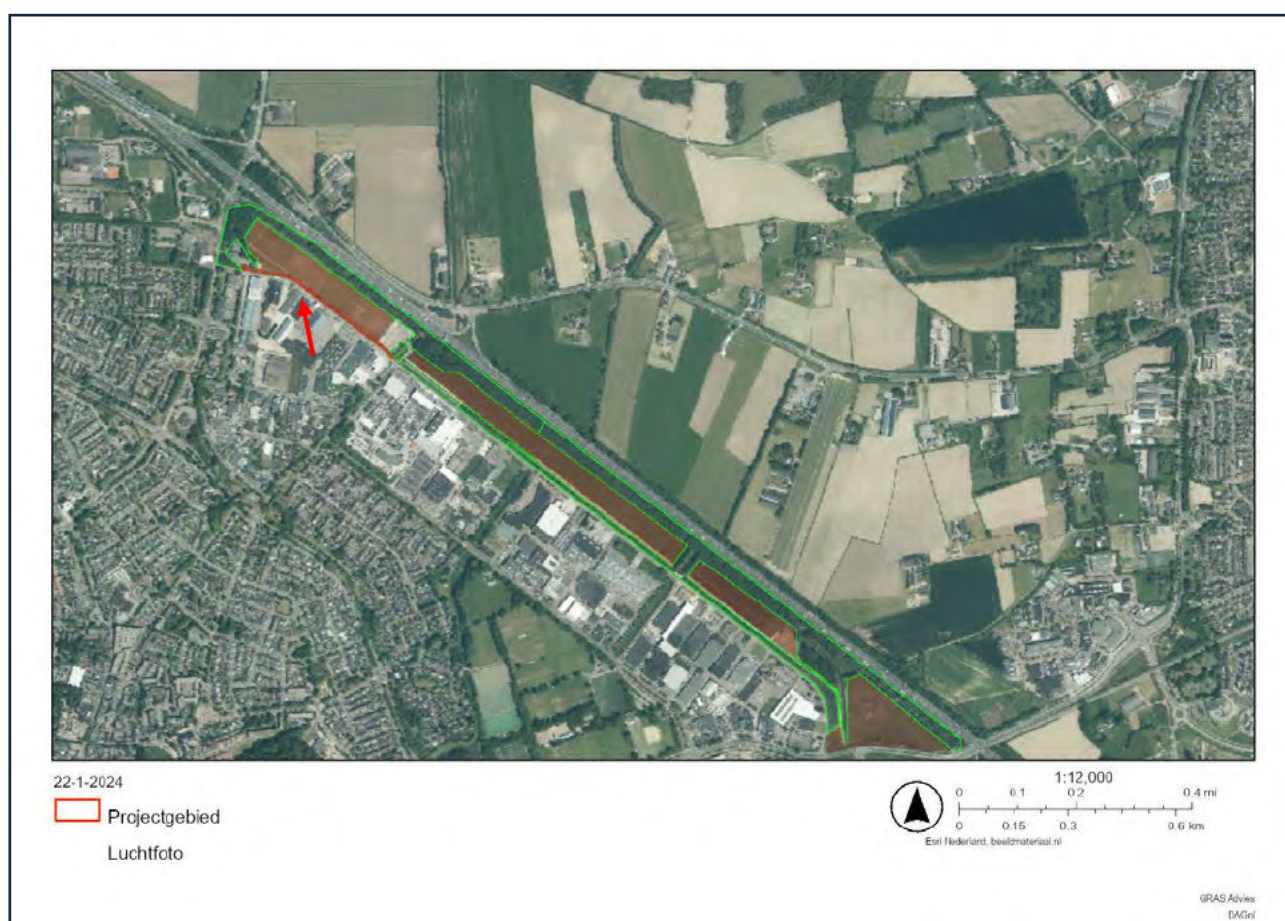
7 Maatregelen

7.1 Aanwezig leefgebied

Afbeelding 7.1 laat zien dat het projectgebied aansluit op sportvelden, direct ten noorden gelegen van het gebied. Deze velden zijn matig geschikt als foerageergebied voor de hermelijn. Ook liggen ten oosten van het projectgebied een aantal open velden die mogelijk als foerageergebied gebruikt kunnen worden door de hermelijn. Deze zijn kwalitatief beter geschikt om te foerageren. Er is een verbinding vanaf het westelijke deel van het projectgebied naar een lijnachtige vegetatiestructuur ten noorden van het projectgebied, in de vorm van een bosschage. Deze groenstrook loopt door tot aan de Hengelderweg.

Er is een verbinding aanwezig vanuit de noordelijke bosschages naar een wat zuidelijker gelegen lijnachtige vegetatiestructuur. Deze loopt parallel aan het projectgebied en wordt hiervan gescheiden door de Didamseweg. Het totale oppervlakte aan beschikbaar leefgebied voor de hermelijn bedraagt ca. 220.000 m²/22 ha.

De aanwezige groenstroken (Afbeelding 7.1, projectgebied en groene kaders) bevatten de functies; foerageergebied, migratieroute en aanwezige rust- en verblijfplaatsen.

Afbeelding 7.1: Projectgebied (rood kader met rode pijl), met aansluitend hoogwaardig leefgebied en migratieroute (groen kader) en mogelijk foerageergebied (rode vlakken).

Vaste rust- en verblijfplaatsen

De aanwezige groenstructuur binnen het projectgebied, in de vorm van een lijnachtige struweelhaag met een aantal bomen, is uitermate geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor de hermelijn. Voor de toekomstige ontwikkeling wordt er binnen het huidige projectgebied een strook struweel aangeplant en wordt een wadi gecreëerd ten behoeve van waterafvoer. In deze wadi wordt oevervegetatie aangeplant/ingezaaid. Omdat de hermelijn een voorkeur heeft voor een waterrijke omgeving is er sprake van een kwaliteitsverbetering van het huidige leefgebied.

Als de werkzaamheden plaatsvinden buiten de kwetsbare periode van de hermelijn (maart t/m augustus), is geen significant negatief effect op de hermelijn van toepassing. Er blijft nog voldoende hoogwaardig leefgebied met mogelijke rust- en verblijfplaatsen bestaan. In de aanwezige bosschage direct ten noordwesten van het

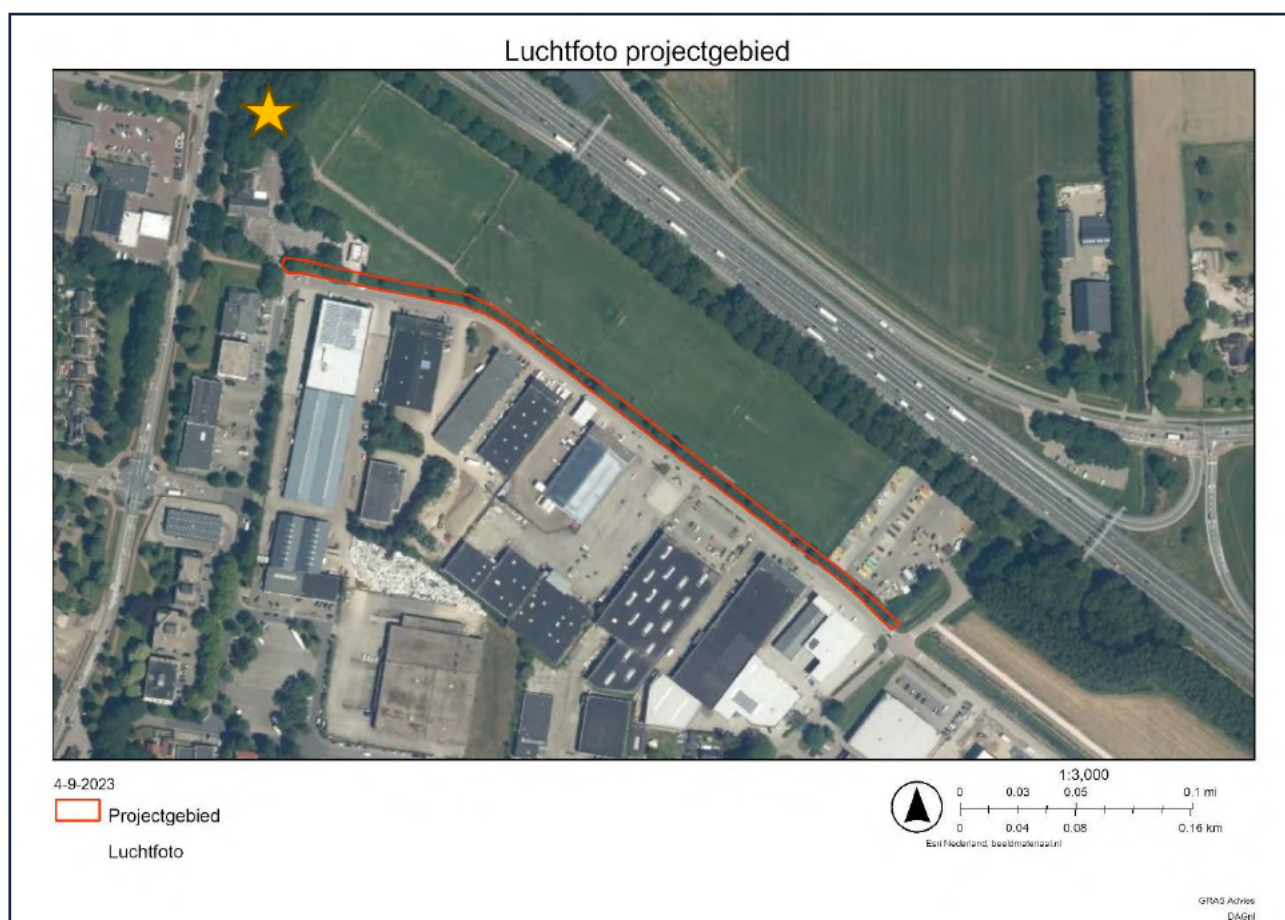
projectgebied worden voorafgaand aan de werkzaamheden 3 takkenrillen geplaatst ter mitigatie en compensatie voor eventueel verlies van verblijfplaatsen (Afbeelding 7.2).

Het bestaande oppervlakte aan vegetatie wordt vervangen met nieuw struweel en een wadi met oevervegetatie. Er komt een deel van de vegetatie te vervallen. Wel wordt op andere locaties aansluitend aan het projectgebied vegetatie gecompenseerd.

- Bestaande oppervlakte vegetatie: 3262 m².
- Vervallen oppervlakte vegetatie: 379 m².
- Nieuw te realiseren vegetatie: 734 m².

Na afronding van het project is er 358 m² meer geschikte vegetatie voor de hermelijn aanwezig dan voorheen (Bijlage 2).

Er vindt een kwaliteitsverbetering plaats, door de aanleg van een struweelhaag en een wadi met oevervegetatie. Ook is er in de directe omgeving veel geschikt leefgebied aanwezig met mogelijke rust- of verblijfplaatsen. De beoogde werkzaamheden hebben dan ook geen significant negatief effect.

Afbeelding 7.2: Locatie bosschage met takkenrillen (oranje ster).

Lijnvormige en verbindende elementen

De huidige lijnvormige elementen binnen en aangrenzend aan het projectgebied blijven na uitvoer van de werkzaamheden bestaan. Er worden een aantal duikers aangebracht onder de plaatsen waar weggedeelten aangebracht worden. Zo blijft het lijnvormige element binnen het projectgebied bestaan. De hermelijn heeft tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden de mogelijkheid om zich via de lijnvormige elementen, direct aansluitend aan het projectgebied, te verplaatsen binnen het huidige leefgebied. Het verwijderen van het aanwezige struweel dient van oost naar west plaats te vinden. De hermelijn kan dan vluchten via de aangrenzende bosschage ten noordwesten gelegen.

Foerageergebied

Het gehele leefgebied (Afbeelding 7.1) is geschikt als foerageergebied. Waarbij de aanwezige groenstroken en bosschages jaarrond geschikt zijn. Binnen het projectgebied wordt een strook struweel aangeplant met inheemse soorten. Een aantal geschikte soorten die goed gedijen naast een wadi met daardoor wisselende waterstanden zijn:

- Eenstijlige meidoorn
- Hazelaar
- Sleedoorn
- Gewone vlier
- Gelderse roos

Omdat de hermelijn een voorkeur heeft voor een waterrijk leefgebied zorgt het struweel tezamen met de oe-vervegetatie in de wadi voor een kwaliteitsverbetering van het huidige leefgebied.

De mitigerende en compenserende maatregelen dienen in een ecologisch werkprotocol opgenomen te worden. De aannemer dient zich aan dit protocol te houden.

7.2 Zorgplicht

Naast de hierboven beschreven maatregelen geldt ten allen tijde de wettelijke zorgplicht wanneer gewerkt wordt in een omgeving waar flora en fauna voorkomt. De aannemer behoudt te allen tijde zijn of haar zorgplicht: "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, als mede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a. voorkomen, b. beperken en c. ongedaan maken van schadelijke handelingen voor de natuur."

8 Wettelijk belang en alternatievenafweging

Het fietspad is onderdeel van de hoogwaardige snelfietsroute F12 Zevenaar-Westervoort. Dit tracé dient nog gerealiseerd te worden om het fietsroutenetwerk compleet te maken. De hoogwaardige fietsroute F12 begint bij Arnhem en loopt door Westervoort en Duiven naar Zevenaar. Door deze route is de regio beter, veiliger en sneller bereikbaar per fiets. De gemeente Zevenaar, Westervoort, Duiven en Arnhem, Provincie Gelderland, het ministerie van Infrastructuur en de fietsersbond zorgen samen voor de realisatie van de snelfietsroute. De Provincie Gelderland voert hierin de regie.

De route ligt parallel aan de A12 en dit tracé is onderdeel van het tracé dat al voor het overgrote deel is gerealiseerd. Het betreft dicht bebouwd gebied, waarin alternatieven die goed aansluiten op een snelfietsroute netwerk niet ingepast kunnen worden. De snelfietsroute dient een effectieve, snelle en veilige verbinding te zijn zonder veel verkeerskundige knelpunten.

9 Gunstige staat van instandhouding

Er is een sterke afname te zien in populatieomvang sinds 1997 (50-75%) (Zoogdiervereniging, 2017). De landelijke staat van instandhouding van de hermelijn is beoordeeld als ongunstig – slecht en verslechterend (Logemann, 2018). De soort heeft een verborgen leefwijze en een complexe populatie-ecologie. Dit maakt dat het lastig is om deze soort te inventariseren en om de aantallen op landelijk, provinciaal en lokaal niveau te schatten.

Verspreiding: Ongunstig - ontoereikend

Populatie: Verslechterend

Leefgebied: Ongunstig - ontoereikend

Toekomstperspectief: Ongunstig - slecht

Totaal: Ongunstig

De hermelijn heeft een voorkeur aan een waterrijke omgeving. De soort komt voor in agrarische cultuurlandschappen. Open velden en akkers worden door het ontbreken van beschutting door de soort gemeden. Ook in aaneengesloten bossen lijkt de soort te ontbreken (Broekhuizen *et al.*, 2016). Terreinen met vochtige eigenschappen, aanwezigheid van dekking en lijnvormige dekking hebben een positief effect op het voorkomen van de hermelijn (van Tongeren, 2017). Verblijfplaatsen zijn meestal bestaande holen van andere diersoorten zoals konijnenholen of oude mollennesten (Veldman *et al.*, 2021). De hermelijn verplaatst zich langs lijnvormige elementen. De aanwezige vegetatie binnen het projectgebied bestaat uit een lijnvormig element. Vanuit NDFF zijn er 4 waarnemingen bekend van de hermelijn in de afgelopen 10 jaar, binnen een straal van 8 km.

In een vergelijking in verspreiding is te zien dat in vijf jaar vanaf 2015 de hermelijn in grote delen van de provincies Zeeland, Noord-Brabant, Limburg, Gelderland, Overijssel, Flevoland en Drenthe zeer schaars of zelfs verdwenen zijn (La Haye & Peereboom, 2019). De grens van Groningen-Drenthe en de provincie Zuid-Limburg lijkt de verspreiding nog stabiel.

Door kennislacune is over de populatieomvang van de hermelijn in Gelderland onvoldoende bekend (Provincie Gelderland, 2018). Uit de incidentele waarnemingen is echter wel duidelijk dat de hermelijn thans in Gelderland een schaars voorkomende soort is. De trend binnen de provincie wordt als ongunstig geschat. Binnen de provincie ontbreken grote waterrijke moerasgebieden waardoor de hermelijn in grote delen van de provincie ontbreekt. De soort komt binnen de provincie in het rivierengebied, voornamelijk van de IJssel, voor.

10 Conclusies en aanbevelingen

Het gebruik van het projectgebied als vaste verblijfplaats, migratieroute en foerageergebied door de wettelijk beschermde hermelijn is vastgesteld. De geplande werkzaamheden hebben een negatief effect op bovengenoemde functies van de soort. De voorgestelde mitigerende en compenserende maatregelen zorgen er echter voor dat de gunstige staat van instandhouding van de hermelijn niet aangetast wordt.

Mitigerende maatregelen

- Drie takkenrillen plaatsen in de aanwezige bosschages ten noordwesten van het projectgebied, voor aanvang van de werkzaamheden.
- Werken buiten de kwetsbare periode van 15 maart t/m augustus
- De werkzaamheden uitvoeren van oost naar west, zodat de hermelijn de mogelijkheid heeft te vluchten.
- Opstellen van een ecologisch werkprotocol door een ervaren ecooloog. De aannemer dient zich aan dit protocol te houden.

Compenserende maatregelen

- Een strook struweel met inheemse struiken aanplanten naast het te realiseren fietspad. Geschikte soorten zijn:
 - o Eenstijlige meidoorn
 - o Hazelaar
 - o Sleedoorn
 - o Gewone vlier
 - o Gelderse roos
- Oevervegetatie aanplanten/inzaaien in de wadi.

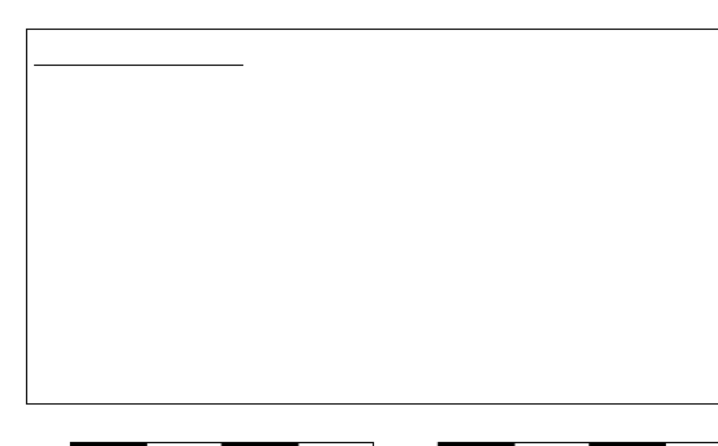
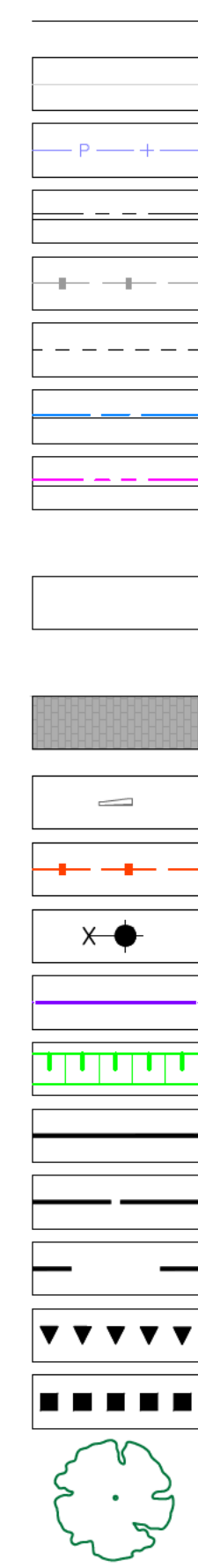
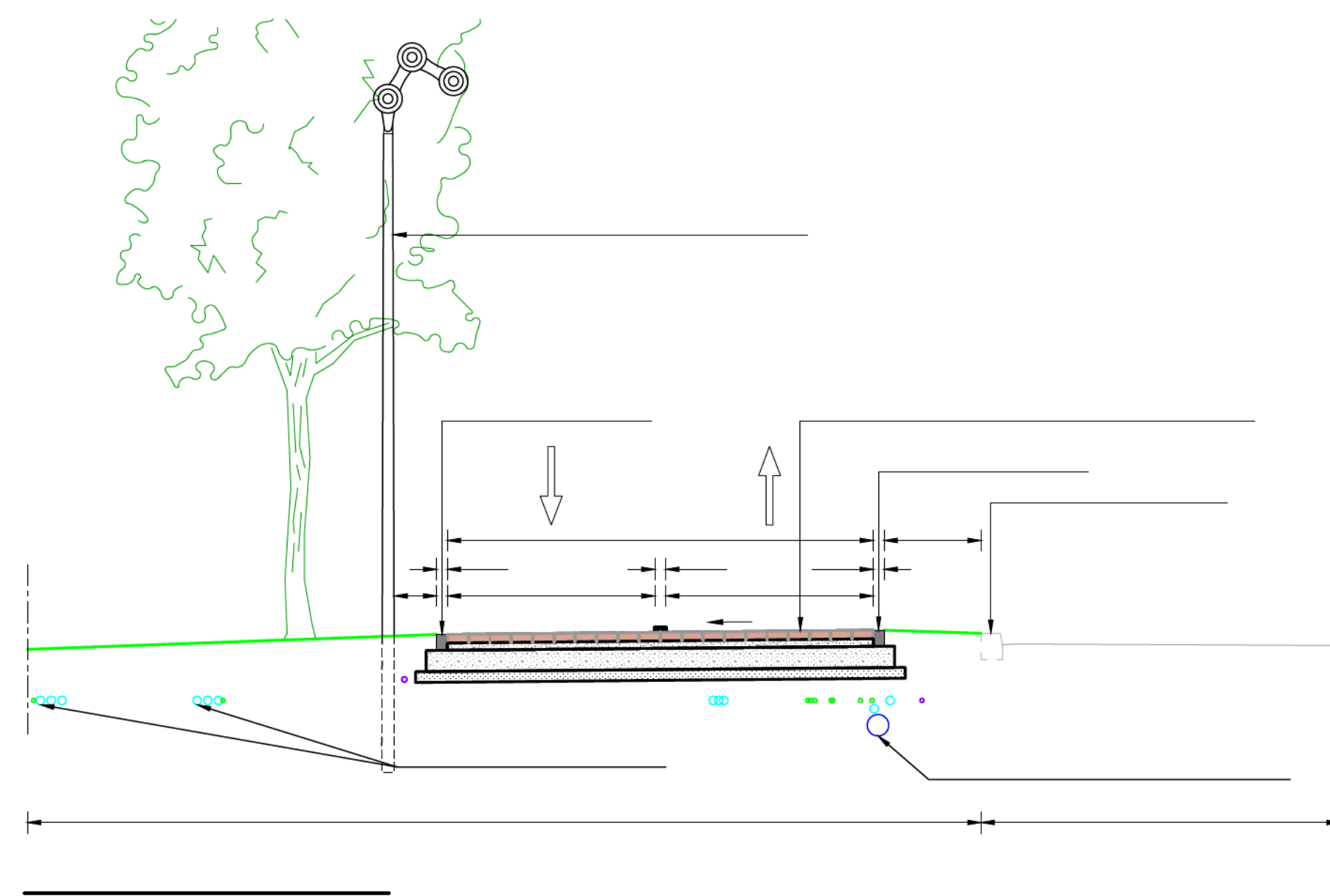
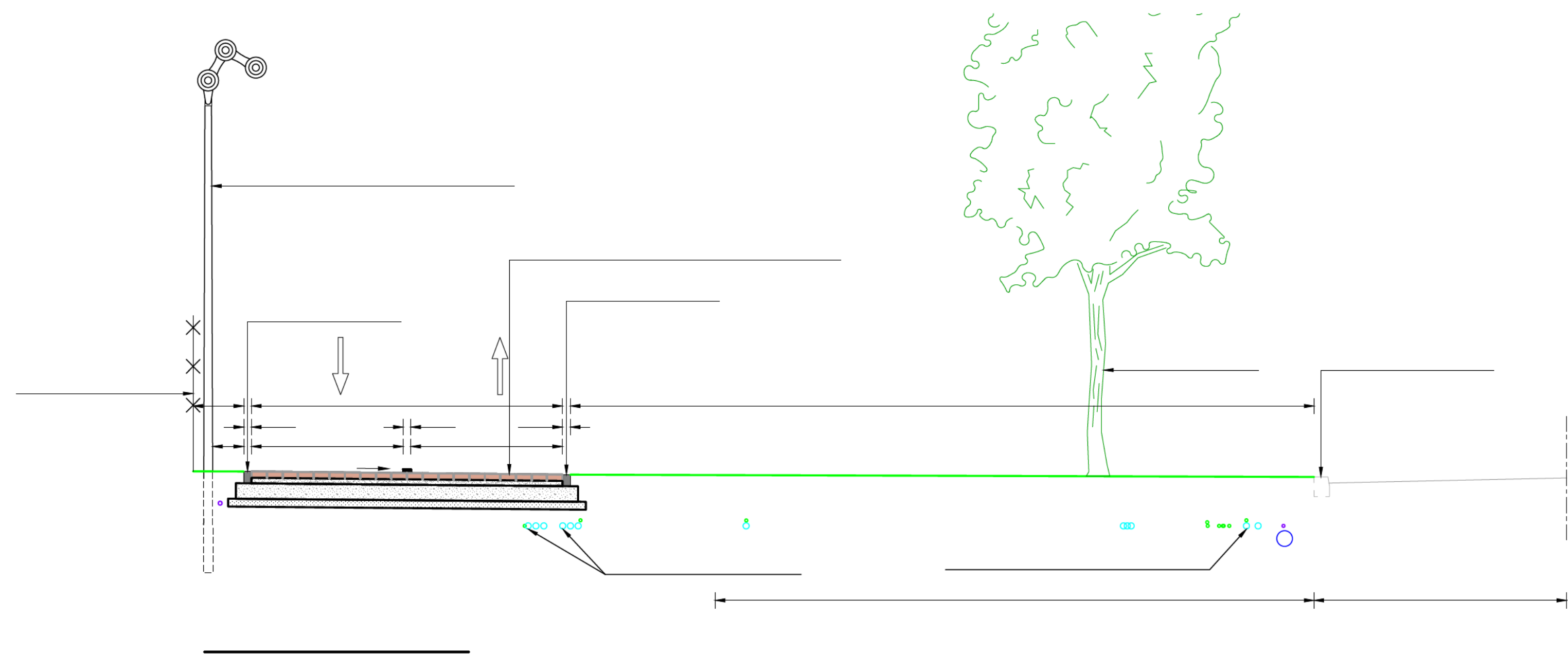
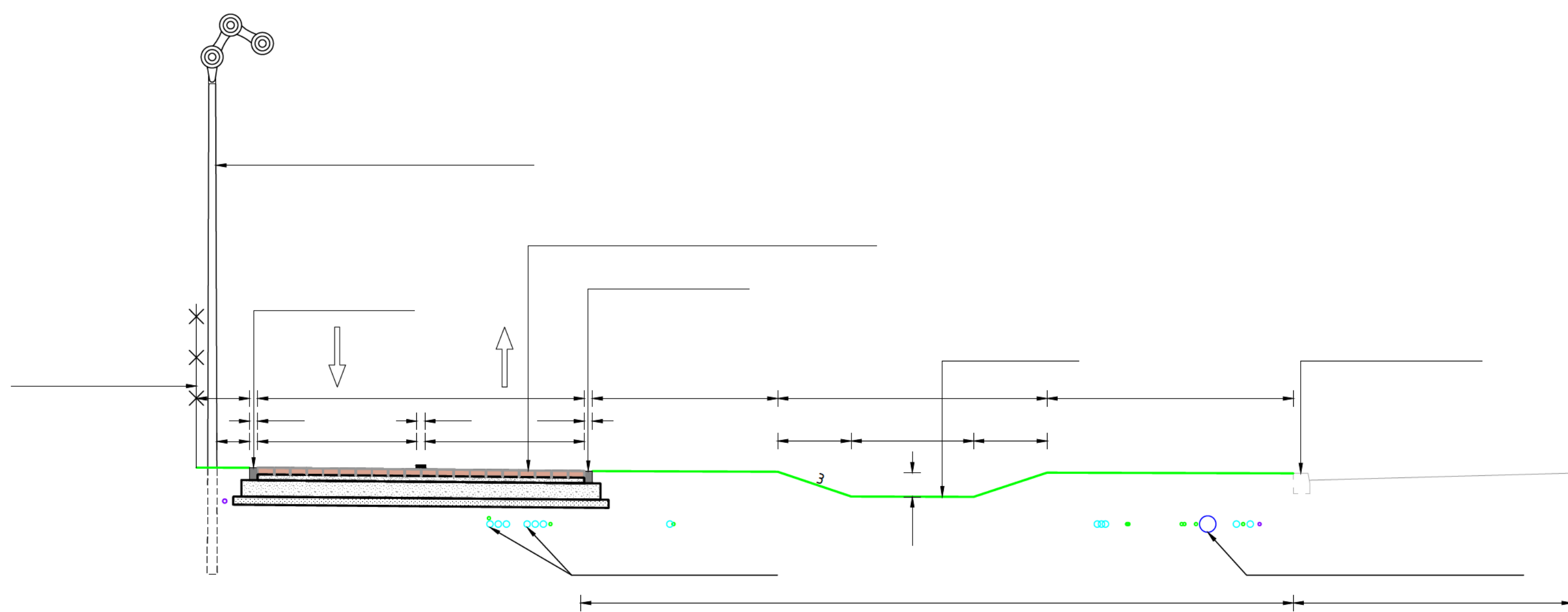
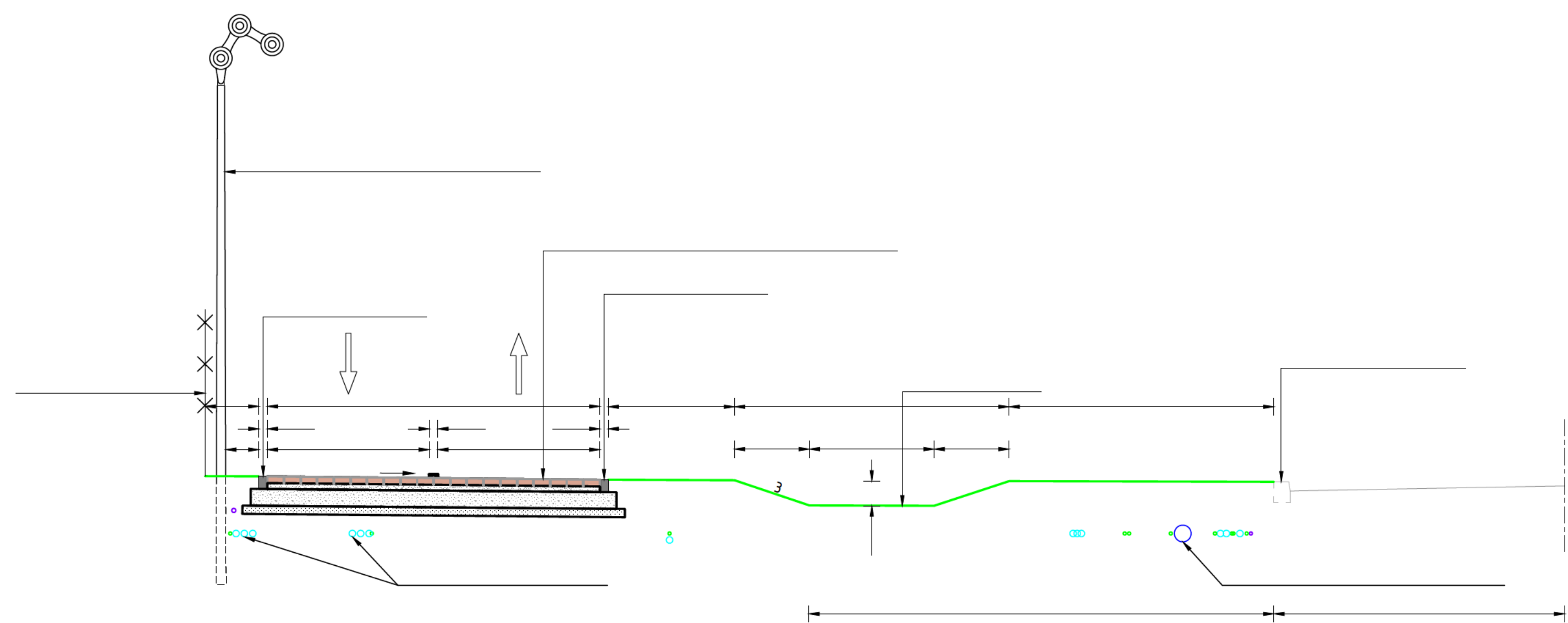
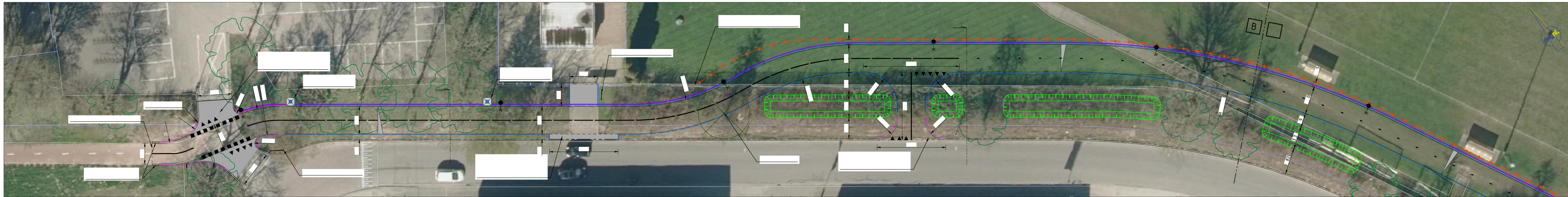
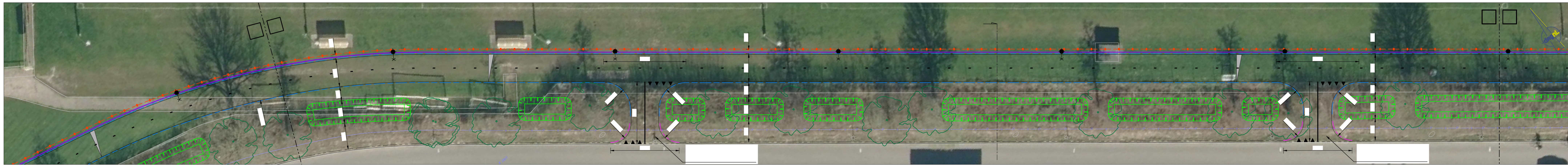
Het projectgebied is (onderdeel van) een leefgebied voor diverse zangvogels. Het is aannemelijk dat zangvogels de bosschages in het projectgebied als broedlocatie gebruiken. Een nader onderzoek is niet noodzakelijk, onder voorwaarde dat er bij het verwijderen hiervan buiten het broedseizoen om wordt gewerkt. Of onder voorwaarde dat eventuele nesten in de bosschages tijdens het broedseizoen niet worden verstoord. Het broedseizoen loopt globaal van **15 maart tot 15 juli**, afhankelijk van de weersomstandigheden. Eerdere en latere broedgevallen zijn ook beschermd conform de Wet natuurbescherming. Mocht er binnen het broedseizoen werkzaamheden gepland staan dan moet het gebied maximaal drie dagen vóór aanvang van de werkzaamheden door een ecooloog worden vrijgegeven middels een broedvogelininspectie. Voor aanvang van de werkzaamheden wordt aangeraden mitigerende maatregelen te treffen om het gebied broedvrij te houden.

Aangezien het broedseizoen valt binnen de kwetsbare periode van de hermelijn, zal dit geen vertraging opleveren voor de geplande werkzaamheden.

11 Literatuur

- Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J., Canters, K. en Buys, J., (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Leiden.
- Provincie Gelderland (2018). De staat van instandhouding. Factsheets voor 25 soorten in Gelderland. Arcadis Nederland B.V. Arnhem, 250p.
- Veldman, J., Troost, C., Klink, A. (2021). Brochure Soortenbescherming in Overijssel. Bunzing, egel, hermelijn en wezel. Provincie Overijssel, Zwolle, 33p.
- van Tongeren, K. (2017) Wezel en hermelijn. Een literatuuronderzoek naar habitatvoorkeur en monitoringstechnieken. Zoogdierverseniging, Nijmegen. 70p.
- La Haye, M., Peereboom, J. (2019). Verdwijnt de hermelijn uit Nederland? Zoogdierverseniging. Werkgroep Kleine Marterachtigen. Publicatiedatum: 29 november 2019.
- Logemann, D. (2018). De staat van instandhouding factsheets voor 25 soorten in Gelderland. Arcadis, Arnhem. 250p.

Bijlage 1: Ontwerptekening toekomstige ontwikkeling

Bijlage 2: Schets toekomstige ontwikkeling (inclusief oppervlakten vegetatie)

